

Minifakta om giftiga djur

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om olika giftiga djur i världen. Du får lära dig mer om var några av världens giftigaste djur lever och hur de använder sitt gift på sina byten.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 1–3)
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå ord och elevnära texter. (SV åk 1–3)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel ramsor och sånger. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

STAFETTEN

Stafetten är en kooperativ övning, där eleverna får träna att återge vad de har lärt sig. Sätt upp stora ark på några ställen i klassrummet. Dela upp eleverna i smågrupper och placera ut dem vid arken. Elevernas uppgift blir att skriva vad de har lärt sig efter att ha läst boken. Den som står först i ledet börjar med att skriva en sak hen har lärt sig. Sedan lämnar hen över pennan till eleven bakom osv. Om en elev får pennan och inte kommer på något att skriva just då, lämnar hen pennan vidare till nästa person. Känn själv efter hur lång tid som är lagom för övningen, men räkna med cirka 10–15 minuter. När övningen är färdig får varje grupp presentera vad de har skrivit.

MINA ORD/DINA ORD

Eleverna ska nu fundera kring olika djur som kan vara giftiga. I boken får vi lära oss om några giftiga djur i världen. Vad finns det för andra djur som är giftiga?

Övningen *Mina ord/dina ord* innebär att var och en i klassen skriver upp ord de kommer att tänka på kring vilka djur som är giftiga. De skriver på ett papper i kolumnen *Mina ord*. Eleverna går sedan runt och frågar kamraterna vilka ord de har. När de hör ett ord som de inte har på sin lista, ber de att få det ordet och skriver upp det i kolumnen *Dina ord*. (Det är bra om eleverna har hårda skrivunderlägg eftersom de står upp när de skriver.)

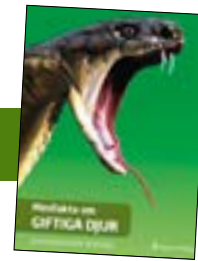
Därefter blir det ombytta roller. Den som just fått ett ord läser upp sina ord tills den andra hör ett ord som den inte har. Eleverna frågar om de får låna kamraternas ord och skriver dem i kolumnen *Dina ord*.

Avsluta med att gå igenom i klassen vilka djur eleverna har på sina papper.

SPRINGDIKTAMEN

Här är ett utdrag ur boken *Minifakta om giftiga djur*. Skriv ut texten och sätt upp den på en dörr eller vägg utanför klassrummet. Dela sedan in eleverna i par eller smågrupper, beroende på hur många ni är.

Elevernas uppgift är att på begränsad tid försöka skriva ner texten precis som den är. Endast en gruppmedlem i taget får springa ut. Eleverna ska läsa och memorera någon rad och sedan springa in och återge den för eleven/eleverna i sin grupp. När tiden är ute går ni igenom alla texter och ser vilken grupp som har flest korrekta meningar. Det är meningsbyggnaden som är viktig här, inte stavningen. Övningen tränar läsning, minnet, samarbete och fokusering.

Vad är gift?

Det finns gift som inte är så farligt.
Det kanske bara kliar lite.

Men det finns också gift som man kan bli sjuk av, eller till och med dö av.

Gift är något som skadar kroppen.

Det kan till exempel

- förlama muskler och nerver
- göra så att hjärtat stannar
- göra så att blodet i ett sår inte stelnar.

STÄLL FRÅGOR OM TEXTEN

När eleverna har läst *Minifakta om giftiga djur*, ska de träna på att göra om de olika rubrikerna till frågor. När frågan är ställd är det den man ska försöka besvara när man läser stycket under rubriken. Detta arbetssätt gör att eleverna lättare vet vad de ska fokusera på under läsningen. Rubrikerna i boken är:

- Farliga för människor
- Vad är gift?
- Farliga ormar
- Stora spindlar
- Giftig hud
- Världens största ödla

FACIT

Läsförståelse

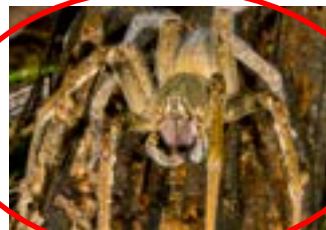
Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Var lever kubmaneten?
Kubmaneten lever i havet i Sydostasien.
2. Vad på kubmaneten är det som är giftigt?
Kubmanetens trådar är giftiga.
3. Var i Sverige ska man åka för att se en inlandstaipan?
Man ska åka till Kolmården för att se en inlandstaipan.
4. Vad är det som gör att vissa spindlars gift inte kan komma in i en människa?
Vissa spindlar har små tänder som inte kan bita hål i huden och giftet kommer inte in i människan.
5. Var lever en av världens giftigaste spindlar?
En av världens giftigaste spindlar lever i Sydamerika.
6. Hur kan man få i sig giftet från en pilgiftsgroda?
Man kan få i sig giftet från en pilgiftsgroda genom att röra vid grodans hud.
7. Hur har pilgiftsgrodan fått sitt namn?
Giftet från pilgiftsgrodan användes förr vid jakt. Man strök det på pilar som man sköt djur med.
8. Vad händer med dem som blir bitna av en komodoaran?
De som blir bitna av en komodoaran förblöder för att öd lans gift gör att blodet inte stelnar.

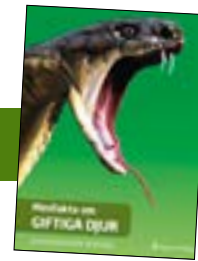
Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

9. I boken står det om hur ett djur kan sprida sitt gift. Hur många olika sätt står det om?
Det står om fyra olika sätt i boken.
10. Vilket djur är giftigast i världen?
Det är svårt att säga vilket djur som är giftigast i världen. Djurens gift är olika och sprider sig på olika sätt.
11. Ringa in de djur som angriper en människa på samma sätt.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

12. Vilket av de djur du just har läst om tycker du verkar mest farligt att träffa på?
Eget svar.
13. Varför tror du att det inte är så vanligt att komodovaranen angriper människor?
Eget svar.
14. Vad tror du det är som gör att det finns många giftiga ormar i Australien?
Eget svar.
15. Tror du att det finns det något djur i Sverige som är så giftigt att det kan döda en människa?
Vilket djur är det i så fall?
Eget svar.

SANT ELLER FALSKT OM GIFTIGA DJUR

	Sant	Falskt
1. Ordet <i>bett</i> betyder ungefär samma sak som <i>hugg</i> .	X	
2. Pilgiftsgrodan lever i Asien.		X
3. Skorpionen sprider sitt gift genom huden.	X	
4. Inlandstaipanen lever mest utmed kusten i Australien.		X
5. <i>Angripa</i> betyder <i>anfälla</i> .	X	
6. Komodovaranen är världens största ödla.	X	
7. Om ett djur sprutar in gift i en människa så dör man alltid.		X
8. En geting sprutar in gift genom ett stick.	X	
9. När man är förlamad är man orörlig.	X	
10. De allra flesta spindlar är giftiga.	X	

LUCKTEXT

1. Maneter sprider sitt gift med hjälp av sina **trådar**.
2. I Australien finns det många **giftiga** spindlar.
3. Giffet från ett enda bitt hos en **inlandstaipan** skulle kunna döda 100 människor.
4. Nästan alla **spindlar** är giftiga.
5. Giffet från **pilgiftsgrodan** användes förr vid jakt.
6. Pilgiftsgrodans gift sitter i **huden**.
7. En del spindlar har för små **tänder** för att spruta in sitt gift under huden.
8. Giffet hos en komodovaran gör så att **blodet** inte stelnar.
9. **Havsgetingen** är den giftigaste av alla **kubmaneter**.